

Anmeldelser

Natur på kanten – i og omkring Nationalpark Thy

Jens Kristian Kjærgaard og Karsten Bjørnskov. 368 sider, talrige fotos. Forlaget Vestenvind 2018. ISBN 978-87-994805-3-1. Pris: 475 kr. i Naturbutikken.

Jeg blader spændt i bogen for at se fotografierne, som Jens Kristian Kjærgaard med rette er berømt for – og der er straks fuld valuta for pengene: Et kæmpe skumsprøjt over en mole, der varsler havets og vindens altafgørende betydning for landskabet og naturen, for menneskene og fuglene i denne egn af Danmark. Jeg blader lige hurtigt om til afslutningen af bogen og ser til min store glæde et af Jens Kristian Kjærgaards klassiske og fantastiske smukke fotos af en flok flyvende Klyder på baggrund af en grå himmel. Det giver appetit til at blade gennem hele bogen for at svælge i de mange mesterværker.

Fotografierne præsenterer på fornem vis naturherlighederne langs kanten af Thy, hele vejen fra Agger Tange til Bulbjerg i og omkring Nationalpark Thy. Der er klassiske knivskarpe fuglefotos og også overraskende fotos, der mere ligner malerier, se fx s. 34 med Blishønsene på flugt fra en trueende Havørn, s. 56 med Knortegæs i modlys, s. 72 med Thorshane i maleriske vandspejlinger og s. 156 med flyvende Ride.

Billederne er grupperet i emnegrupper med korte indledende tekster. Teksterne er oplysende og velformulerede og giver yderligere lyst til at gå på opdagelse i området. Det er en imponerende formidling af Danmarks første nationalpark i billeder og tekster og med udgik til tilstødende naturområder, som nationalparken med god ret kunne udvides til.

Sten Asbirk

Livet med vandrefalken - i al sin vilde skønhed

Niels Peter Andreasen. 303 sider, rigt illustreret, hæftet, forlaget Designmark.dk, 2. udgave 2019. ISBN 978-87-991565-2-8. Pris: 350 kr. i Naturbutikken.

Niels Peter Andreasen har skrevet, tegnet og malet en livsbog. 50 år med Vandrefalkene på Møns Klint fortæller i en levende og medrivende tekst, der underbygges af en overflod af illustrationer i en meget indbydende layout, hvor tekst og billeder understøtter hinanden.

Det er en personlig beretning, der tager udgangspunkt i de tusindvis af timer, forfatteren har tilbragt foran kridtklinten, der suppleres med indtryk fra mange inspirerende udlandsrejser. Observationslivets ensomhed giver også tid til refleksioner over mange af livets store spørgsmål og naturpolitiske udfordringer, som flettes ind i den velovervejede tekst.

Bogen er opdelt i tre afsnit: 1) Falken der forsvandt, som beskriver ungetyveriet på klinten, de efterfølgende mislykkede yngleforsøg til 1972 (miljøgifte) og perioden frem til år 2001 uden yngel, 2) Hanfalkens historie er beskrivelsen af falkens tilbagevenden som dansk ynglefugl, og 3) Det afsluttende afsnit indeholder fakta, inspiration til litteratur, efterskrift mm.

Bogens store afsnit 2 er en form for parløb mellem den unge Vandrefalkehan fra Kullaberget i Sverige og forfatteren. Han skriver: "Her sidder den unge hanfalk så denne stille majaften, hvor skyerne så småt er ved at trække sig sammen. Han løfter sig lidt og drejer brystet om mod havet. Det afslører en rød ring på højre fod og en blå på venstre. I mit teleskop kan jeg se et stort hvidt A og et 3-tal på den røde baggrund."

Foto fra bogen om Thy.

A3 er en fast bestanddel af yngleparret de næste ni år og et pejlemærke for NPA's aktiviteter. Den intensive overvågning giver mange oplevelser med falkene og det øvrige dyreliv. Vi bliver inddraget i erfaringerne år efter år, dag efter dag, fra tidlig morgen til sen aften og nogle gange med overnatning i den medbragte sovepose. Som læser inddrages du i forfatterens spænding om klækning, antal unger, de mange ekvilibristiske fangster af byttefugle og forsvaret af territoriet. Og NPA's ihærdige og vedvarende kamp for at få ringmærkning af falkeungerne gennemført. Det lykkedes efter otte år.

Som årene går, bliver relationen til A3 stadig stærkere. "Og alligevel mærker jeg den uro, der er hver gang jeg kommer ud til klinten. Er den helt særlige periode med en hanfalk fra Kul-laberg forbi? Far til 21 nye falkeunger siden 2002?"

Berettigelsen til at kalde dette for 2. udgave er opdateringen af bestanden af Vandrefalke i afsnittet Bestandsstørrelsen i fremtiden: "I 2018 ynglede i alt 14 par [...] der fandtes tilsammen han og hun i ynglesæsonen på 24 lokaliteter."

Bogen anbefales på det varmest "i al sin vilde skønhed", som en særdeles velykket dansk coffee-table bog. En bog der fortæller, hvor langt en passion for fugle og især Vandrefalken kan være med til at forme livet for en ornitolog, der vel at mærke ikke lever af sin interesse.

Jan Eriksen

A-Z of Birds

Bo Beolens. A birder's tales from around the world. 238 sider, s/h tegninger, hft. Brambleby Books, 2013. ISBN 978-1-908241-23-8. Pris: 99 kr. i Naturbutikken.

The World of Birds and Laughter

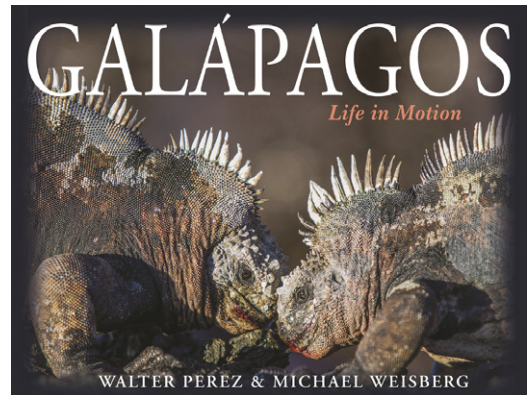
Richard Pople. 252 sider, s/h fotos, hft. Brambleby Books, 2015. ISBN 978-1-908241-375. Pris: 129 kr. i Naturbutikken.

To bøger i lommeformat skrevet af to engelske fuglekikkere. Beolens' hjemmeside, Fatbirder.com, rummer turrapporter fra hele verden og mange boganmeldelser skrevet af den 70-årige forfatter, blogger og webmaster himself. Pople, 72 år, er pensioneret politisergernt fra Londons transportpoliti. Bøgerne er endnu et par eksempler på, navnlig engelsksprogede, skildringer af fuglenørdsers naturoplevelser fra nær og fjern, om deres privatliv, deres venner og uvenner. Disse to bøgers kvaliteter placerer dem imidlertid ikke på øverste hyld. Beolens' bog er den mindst ringe, bl.a. takket være de morsomme illustrationer. Bogen omfatter 26 kapitler i alfabetisk rækkefølge begyndende med Anhinga (slangehalsfugl) sluttende med Zebrafinke. Fuglen i overskriften omtales i vekslende omfang, ofte blot som oplæg til alt muligt andet, forfatteren vil delagtiggøre os i, bl.a. logistik, herunder problemer med biler, samt geografi, hoteller, måltider, andre fuglekikkere m.m. Kapitel E, Eurasian Eagle Owl, omhandler en tur til Midtsverige, hvor den svenske guide og chauffør drøner afsted gennem de uendelige skove: "Oops, I hit a badger on my way to meet you", "Oops I killed a Fieldfare", "Oops, I often kill some birds. But do not worry, they are not endangered nor rare."

Beolens er ganske underholdende på en uforpligtende facon. Også selvironisk, hvilket man ikke kan beskylde Pople for at være. *The World of Birds and Laughter* er lidt mere fugl end meget lidt latter og endnu mere en guide til mad og drikke på de forskellige destinationer. Hvert kapitel indledes med en opremssning af navne på deltagerne, og bogen rummer nogle af de dårligste reproduktioner af fotos, jeg har set, inklusive tyve

fotos af deltagerne linet op i feltet eller på spisesteder. Pople er også til sommerfugle og guldsmede, men absolut ikke til pattedyr, der kun omtales et par gange, til trods for besøg i nogle af klodens mest spændende pattedyrlokaliteter. Bogen er spækket med omtale af alle de uheld ældre gangbesværede, ikke altid pinligt ædru, gentlemen kommer ud for i vanskeligt terræn. I hvert kapitel opremser Pople dagens mest interessante fugle-iagttagelser, blot en lind strøm af navne, ingen kommentarer, og slutter af med at fortælle os, hvor mange nye turarter, han nåede. Det bedste man kan sige om bogen er, at den er forholdsvis billig. Hvilket dog ikke nødvendigvis bør forlede nogen til at købe og læse den.

Hans Harrestrup Andersen

Galápagos: Life in Motion

W. Pérez & M. Weisberg. 208 sider, 200 farvebilleder, indb. Princeton University Press, 2018. ISBN 9780691174136. Pris: £ 27,00.

De, der allerede har besøgt Galápagos, vil med stor glæde nikke genkendende til mange af motiverne på denne bogs 200 fotografier af øernes fantastiske dyreliv. Det har taget fotografierne en del år at få billederne i kassen, og således er der også adskillige øjeblikke, som man, som turist i måske 14 dage, ikke har oplevet.

Det er ikke en felthåndbog og giver sig heller ikke ud for at være det. Den er i stort format og bedst egnet til at blade i derhjemme som en appetitvækker inden afrejse eller blot som ren og skær nydelse for den naturinteresserede.

Teksten er ok, men sparsom, og hvis man har et nogenlunde kendskab til øerne og Darwins tanker, er der ikke så meget nyt. Men fx oplysningen om, at der er "330 volcanic islands, islets and smaller rocks" kan nok forbavse.

Bogen er inddelt i fem kapitler: Many little worlds, Finding food, Icons of the Galápagos, Courtship, mating and birth and Galápagos animals interacting, hvori de flotte fotos og teksten underbygger udsagnet om, at "every moment of survival is a challenge".

Anmelderen har set sig særlig varm på s. 52, hvor en Sally Lightfoot Crab er i gang med en Gul Sanger (American Yellow Warbler), s. 89 hvor en fregatfugl stjæler føde fra en Nazcasule, s. 146-147 der viser en grøn havskildpadde i færd med at tildække sine æg og s. 200 med styrtdykkende Blåfodede Suler lige for næsen af ivrigt fotograferende turister.

Nyd de flotte og spektakulære billeder og tag til Galápagos-øerne, hvis du ikke allerede har været der.

Steen Engelbøl